

JAARVERSLAG ERFGOED DELFT 2017



MUSEUM
PRINSENHOF
DELFT



MUSEUM PRINSENHOF DELFT

Erfgoed Delft: terugblikken en vooruitkijken 3

Museum Prinsenhof Delft 4

| | |
|---------------------------------------|----|
| Feiten en cijfers | 5 |
| Activiteiten | 6 |
| Publieksonderzoek | 8 |
| Inkomstenwerving en relatiemanagement | 9 |
| Collecties | 10 |

Archeologie Delft

Archeologie Delft 13

| | |
|------------------------|----|
| Feiten en cijfers | 13 |
| Beleid en toetsing | 14 |
| Onderzoek en projecten | 14 |
| Collectie | 15 |
| Publieksbereik | 15 |
| Samenwerking | 16 |

STADS ARCHIEF DELFT

Stadsarchief Delft 17

| | |
|----------------------------------|----|
| Feiten en cijfers | 17 |
| Inspectie | 18 |
| Digitaal informatiebeheer en ICT | 18 |
| Collectiebeheer | 19 |
| Publieksbereik | 20 |
| Samenwerking | 22 |

Bijlagen 23

| | |
|--|----|
| Financieel resultaat | 23 |
| Medewerkers en vrijwilligers | 24 |
| Onderdeelscommissie | 26 |
| Fondsen en sponsors | 27 |
| Verwerving en bruiklenen | 28 |
| Verwerving en bruiklenen Stadsarchief Delft (Museale Collecties) | 31 |

Terugblikken en vooruitkijken

We kijken terug op een succesvol jaar.

In Museum Prinsenhof Delft waren verschillende prachtige tentoonstellingen te zien. Ook werd druk gewerkt aan een aansprekende tentoonstellingsagenda voor de komende jaren en de ruimtelijke visie om het museum toekomstbestendig te maken.

Het Stadsarchief Delft verhuisde meer dan 5 km archieven en collecties van drie locaties naar een state-of-the-art depotgebouw aan de rand van Delft en vierde dit met de thuiskomst van waardevolle char- ters vanuit het Nationaal Archief en het Stadsarchief Rotterdam. Archeologie Delft ontving weer vele enthousiaste schoolkinderen voor het educatieprogramma. Eind 2017 werd bij een kleine opgraving de fundering van een boerderij met waterput blootgelegd. Deze was voor publiek toegankelijk tijdens de Nationale Archeologiedagen.

Ook organisatorisch was 2017 een bewogen jaar voor Erfgoed Delft. Met de komst van een directeur voor Museum Prinsenhof Delft, Janelle Moerman, werd het voornemen om het museum als zelfstandige entiteit vorm te geven verder gestalte gegeven.

Mede als gevolg hiervan is de samenwerking tussen Archeologie Delft en Monumentzorg geïntensiveerd, met een gemeenschappelijk jaarplan voor 2018 als resultaat. Ook Stadsarchief Delft heeft de samenwerking over de organisatiegrenzen gezocht, namelijk met de afdelingen van Delft die zich met informatiebeheer bezig houden. Dit leidde tot het vormen van een gemeenschappelijk – virtueel – team van informatieadviseurs die samen gaan werken aan het meerjarenplan Stadsarchief, het programma Geheugen van Delft en andere opgaven op het gebied van de informatiehuishouding. De organisatorische ontvlechting van Erfgoed Delft zal in 2018 verder vorm krijgen.

Suzan Bos
Directeur Erfgoed Delft a.i.

Janelle Moerman
Directeur Museum Prinsenhof Delft

Museum Prinsenhof Delft

2017 was een bijzonder jaar voor Museum Prinsenhof Delft. Er zijn drie succesvolle tijdelijke tentoonstellingen gepresenteerd:

Universum Theo Jansen, Verboden Porselein. Exclusief voor de keizer en DNA van Nederland. De tentoonstelling *Verboden Porselein* werd onder grote belangstelling geopend door Koningin Maxima. Rondom de tentoonstellingen werden tal van activiteiten georganiseerd voor verschillende doelgroepen. Daarnaast participeerde het museum onder meer in de Museumweek, de week van de geschiedenis, Open Monumentendag en verschillende Delftse activiteiten zoals Lichtjesavond.

In maart 2017 is, met hulp van fondsen en de vriendenvereniging van het museum, *De droom van Jacob* – een belangrijk Delfts schilderij – aangeschaft op de kunstbeurs Tefaf in Maastricht. In november won het museum de prestigieuze Turing Toekenning, een bedrag van een half miljoen euro, voor het beste Nederlandse tentoonstellingsconcept. De winnende tentoonstelling *Pieter de Hooch. Delftse meester uit de Gouden Eeuw* is in 2019 in het museum te zien. Het museum was in 2017 veelvuldig in het nieuws: zowel regionaal als landelijk, online, in kranten, tijdschriften en op radio en televisie.

Het afgelopen jaar is een sterke nieuwe inhoudelijke visie en een ruimtelijke visie voor het museum gepresenteerd. De inhoudelijke visie, waarin de nadruk ligt op een aantrekkelijke programmering, samenwerking en partnerschap, cultureel ondernemerschap en het gebouw als belangrijkste collectieobject, is omarmd door het college van B & W en de gemeenteraad van Delft. Er was ook veel enthousiasme voor de ruimtelijke visie van

architect Evelien Merx van bureau Merk-x. De architect gaat in haar plannen zeer zorgvuldig om met het eeuwenoude monumentale pand. Door een aantal voorgestelde ingrepen kan het klimaat worden verbeterd, neemt de zichtbaarheid aan de Oude Delft en het Agathaplein sterk toe (vernieuwde entree), wordt er ruimte gecreëerd voor moderne bezoekersfaciliteiten en stijgt de toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking. In 2018 worden er op basis van de ruimtelijke visie drie scenario's voorgelegd aan de gemeenteraad.

Het museum heeft in 2017 sterk ingezet op het aanhalen en initiëren van banden met samenwerkingspartners binnen en buiten de stad, zoals het Nederlands Bureau Toerisme en Congressen, Delft Marketing, de TU Delft, de partners in het nieuw opgerichte Erfgoedpodium en veel andere partijen. Het thema inclusiviteit is nadrukkelijk op de kaart gezet met onder meer speciale rondleidingen voor statushouders.



Feiten & cijfers

| | 2015 | 2016 | 2017 |
|---------------------------------------|---------------|--------------|---------------|
| Bezoek | | | |
| Bezoekers Museum Prinsenhof Delft | 85.922 | 114.243 | 83.228 |
| Bezoekers Winkeltje Kouwenhoven | 18.249 | 20.464 | 19.987 |
| Zaalverhuur | | | 12.683* |
| Rondleidingen & Museumlessen | 604 | 714 | 448 |
| Audiotours | 1992 | 951 | 557 |
| Webbezoeken | 99.565 | 130.701 | 96.806 |
| Advertentiewaarde media | € 529.542 | € 1.075.640 | € 1.701.985 |
| Klantrelatie | | 75 | 81 |
| Inkomsten | | | |
| Entregelden | € 240.077 | € 327.014 | € 246.794 |
| Rondleidingen, workshops, evenementen | € 43.734 | € 40.983 | € 38.968 |
| Fondsen- en sponsorwerving | €1.074.473 | €797.940 | € 218.175 |
| Zaalverhuur | € 59.013 | € 65.613 | € 80.416 |
| Winkel | € 132.588 | € 161.661 | € 147.339 |
| Collectie | | | |
| Bruiklenen uitgaand | 7 (14 obj.) | 10 (61 obj.) | 12 (17 obj.) |
| Bruiklenend inkomend | 30 (141 obj.) | 10 (60 obj.) | 30 (376 obj.) |
| Verwervingen | 20 obj. | 46 obj. | 22 obj. |
| Ontzameld | 30 obj. | 2 obj. | 2 obj. |
| Restauraties | 6 obj. | 16 obj. | 8 obj. |

* Zaalverhuur is vaak inclusief een museumbezoek

Activiteiten

Tentoonstellingen

Universum Theo Jansen

18-11-2016

05-03-2017

De indrukwekkende solotentoonstelling, die hij persoonlijk samenstelde, nam de bezoeker stap voor stap mee in zijn experimenteedrift en fantasie. Dagelijks werden enkele dieren kortstondig weer tot leven gewekt. De strandbeesten hebben in Museum Prinsenhof Delft 32.361 mensen ontmoet!

Eind 2017 werd Theo Jansen uitgeroepen tot kunstenaar van het jaar 2018.

Verboden porselein | Exclusief voor de keizer

08-04-2017

03-09-2017

Begin van de jaren tachtig van de 20ste eeuw worden in Jingdezhen verschillende keizerlijke porseleinovens gevonden. In *Verboden porselein | Exclusief voor de keizer* werden deze fijn gedecoreerde archeologische vondsten getoond. Voor het eerst werden deze objecten buiten Azië getoond en kregen zij na 500 jaar alsnog de aandacht die zij verdienen. Een onderdeel van de tentoonstelling vormde de producten van een uitwisselingsproject tussen kunstenaars uit China en Delft. De tentoonstelling werd bezocht door 37.720 mensen.

DNA van Nederland

14-10-2017

18-02-2018

In deze tentoonstelling stond het vaderlandse reliëf centraal. Museum Prinsenhof Delft heeft laten zien hoe deze objecten specifiek verbonden zijn met de geschiedenis en identiteit van Nederland en waarom zij een stukje DNA van Nederland hebben gevormd. De tentoonstelling *DNA van Nederland* werd op 13 oktober 2017 geopend door André Kuipers en is door 21.050 mensen bezocht.



MUSEUM
PRINSENHOF
DELFT

**DNA VAN
NEDERLAND**
VAN STAART TOT SPACEPAK

14 10 2017
18 02 2018

Evenementen en activiteiten

Het jaar 2017 was weer gevuld met vele activiteiten. Enkele evenementen en activiteiten lichten we uit:

Tijdens de tentoonstelling van Theo Jansen vond er meerdere keren per dag in de Van der Mandelezaal – voor de gelegenheid omgedoopt tot Reanimatiekamer – een reanimatie plaats van een strandbeest. Bezoekers konden ook zelf met een strandbeest aan de wandel. Eenmaal per dag werd ook de Cellenmachine gedemonstreerd, die de V-vormige buizen creëert waar de beesten van worden gemaakt.

Ter gelegenheid van de tentoonstelling *Verboden Porselein | Exclusief voor de Keizer* verbleven drie Nederlandse en drie Chinese keramisten enkele weken in Jingdezhen en Delft om zich volledig onder te dompelen in



het keizerlijk porselein en het Delfts aardewerk. De Nederlandse kunstenaars Maaïke Roozenburg, Hans van Bentem en David Derksen vertelden in drie exclusieve bijeenkomsten in Museum Prinsenhof Delft over hun ervaringen, het bak- en leerproces in China en de gemaakte kunstobjecten.

Dit jaar was de eerste editie van *Night at the Museum for Kids*. De avond speelde zich in en om het museum af en was zeer geslaagd. Bijna 5500 bezoekers hebben het plein en het museum bezocht. Velen hadden zich laten inspireren door het thema 'Griezelen' en waren uitgedost als spoken en monsters. Leerkrachten en docenten van scholen uit Delft en omgeving werden uitgenodigd om de intieme & muzikale voorstelling *King BI* over koning Willem II bij te wonen. *King BI* is een dynamische en interactieve voorstelling over Willem II, homoseksualiteit en parlementaire democratie. De line-up van deze voorstelling bestond uit enkele bekende namen. Het museum houdt zo contact met onderwijsinstellingen in de omgeving en leerkrachten en docenten maken kennis, soms voor het eerst, met de tentoonstellingen en het museum.



Onderwijs

In het jaar 2017 heeft het museum ook weer vele schoolklassen en leerlingen mogen ontvangen. Van rondleiding tot museumles, van kijkwijzer tot een zelfstandig bezoek. Een schoolbezoek aan Museum Prinsenhof Delft is op diverse manieren in te vullen. Populair zijn de museumlessen over Willem van Oranje: *In de voetsporen van de Prins* en *Cold Case*. Ook wordt het combinatiebezoek aan het museum, de kerken en de stadsgevangenis door scholen ervaren als een fijne excursievorm. In 2017 hebben 208 schoolgroepen gekozen om het museumbezoek in te vullen met een museumles. Verder zijn er 463 rondleidingen geboekt, zowel aan schoolgroepen als aan particuliere groepen. Ongeveer 10% van de bezoekers in 2017 heeft het museum in schoolverband bezocht.

Publieksonderzoek

Het museum neemt deel aan de museummonitor van TNS NIPO. Dit onderzoek focust zich op het bezoekersprofiel en de waardering van Museum Prinsenhof Delft.

Na een kleine dip in de waardering 2016 – voornamelijk tijdens de tentoonstelling *Vermeer komt thuis* – is het algemene oordeel weer gestegen. Wel kwamen de bezoekers in 2017 vaker voor de vaste tentoonstelling dan de tijdelijke tentoonstellingen.

Museumcafé

In de zomer is het museumcafé geopend. Het is nu voor de museumbezoekers, en de overige bezoekers van Delft, mogelijk om een drankje en een hapje te nuttigen in het museum. Niet alleen binnen maar ook buiten in de tuin.



Inkomstenwerving en relatiemanagement

2017 was een koninklijk jaar op het gebied van relatiebeheer. Hare Majesteit Koningin Máxima vereerde het museum en de stad door op 7 april de openingshandeling van de bijzondere tentoonstelling *Verboden Porselein exclusief voor de Keizer* te verrichten. Zij stak onder begeleiding van Chinese danseressen tulpen in een Pyramide vaas van Royal Delft. Meer dan 200 gasten waren hierbij aanwezig, waaronder een belangrijke Chinese delegatie met als eregast Zijne Excellentie Wu Ken, ambassadeur van de Volksrepubliek China.



De tentoonstelling gaf aanleiding om speciale ontvangsten te organiseren, onder meer voor de minister van OCW; Jet Bussemaker, de Commissaris van de Koning; de heer Jaap Smit en de verantwoordelijken van de fondsen die bijgedragen hebben aan de tentoonstelling. Mondriaan Fonds, VSB fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, Fonds 21, Fonds 1818, Van der Mandele Stichting, Stichting van Achterbergh-Domhof en Stichting Zabawas waren de genereuze begunstigers voor deze expositie, zoals ook de sponsoren Rabobank Zuid-Holland Midden (hoofdsponsor), Westvest notarissen, Applikon Biotechnology en het Shanghai Hotel Holland.

Internationale studenten in Delft kregen in 2017 speciale aandacht: in januari was er een ontvangst voor IHE Institute for Water Education (Unesco) en in november waren de Master en PhD studenten van de TU Delft een heel weekend te gast in het museum. In 2017 werden ook de inhoudelijke en ruimtelijke toekomstvisie en het meerjaren-tentoonstellingsprogramma bekend. De partnerbijeenkomsten die georganiseerd werden voor samenwerkende partijen uit de stad (Delft Marketing, gidsen, hotels, horeca) werden zeer op prijs gesteld. De muzikale samenwerkingen met onder meer de stichting Delft in Ovatie en vooral een spraakmakende *Night at the Museum* tijdens het jaarlijkse Delft Chamber Music Festival vonden positieve weerklank.



De VVP-leden werden in 2017 uitgenodigd voor openingen, lezingen en andere bijeenkomsten die bijdragen aan een levendig netwerk van particulieren.

Het museum was ook trots om aan het eind van het jaar de lancering van het Canonnetwerk te mogen hosten voor meer dan 120 museumdirecteuren en experts. De tentoonstelling *DNA van Nederland*, in oktober geopend, was hier een passend kader voor. Deze tentoonstelling werd gesteund door Fonds 1818, Stichting Hulp voor Delftse Jongeren en de Gravin van Bylandt Stichting.

Als bekroning van dit dynamisch jaar werd op 1 november de uitzonderlijke steun van de Turing foundation toegekend, waardoor Museum Prinsenhof Delft zich vorstelikh op de kaart kan zetten door in 2019 een unieke tentoonstelling over de Delftse meester Pieter de Hooch te organiseren.

Collecties

Essentieel uitgangspunt voor het collectiebeleid van Museum Prinsenhof Delft is het versterken van de kwaliteit van de collecties. Dit betekent dat actief maar kritisch gestreefd wordt naar verwerving – door aankoop, schenking en permanente bruiklenen – van objecten die het niveau, het Delftse karakter en de presentatiewaarde van de deelcollecties verhogen. Tegelijkertijd worden de objecten, waarvan duidelijk is dat ze eigenlijk geen bijdrage (meer) leveren aan deze kwaliteit, actief ontzamd.

Ook in 2017 heeft Museum Prinsenhof Delft haar collectie kunnen verrijken met prachtige schenkingen, permanente bruiklenen en aankopen. Voor een volledig overzicht van bruiklenen en verwervingen zie bijlage 5. Een aantal highlights uit de verschillende deelcollecties van het museum:

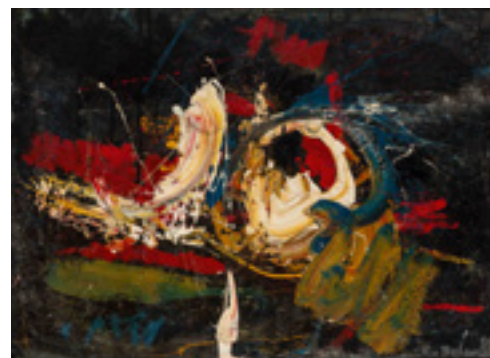


De droom van Jacob | circa 1605
Cornelis Jacobsz. Delft, Olieverf op doek | PDS 347

Kunstcollecties

In maart werd op de kunstbeurs TEFAF in Maastricht een zeldzaam zeventiende-eeuws historiestuk van Cornelis Jacobsz. Delft aangekocht, met steun van diverse fondsen en de Vereniging Vrienden van Museum Prinsenhof Delft. Het is het eerste werk van Cornelis Delft in de collectie, die vooral bekend is van zijn keukenstillevens. Het schilderij verbeeldt het Bijbelse verhaal van Jacob, die 's nachts langs de kant van de weg in slaap valt en droomt over een ladder waarop engelen naar de hemel klimmen. Met deze aanwinst is een sleutelwerk toegevoegd aan de collectie Delftse meesters uit de Gouden Eeuw.

In december werden twee werken verworven van Kees van Bohemen en Jan Henderikse. Samen met Jan Schoonhoven, Henk Peeters en Armando vormden zij de in Delft opgerichte Informele Groep. Deze groep zou vervolgens zonder Van Bohemen overgaan in de Nul groep. Werken uit de Informele periode kenmerken zich door volledige abstractie waarbij



Confrontatie | 1958
Kees van Bohemen
Olieverf op doek | PDMK 1596
223.58.35 | 1958

de verf vaak dik is aangebracht en soms ook andersoortige materialen zoals zand en gips zijn gebruikt. Met de twee aanwinsten kan een belangrijk hoofdstuk uit de Delftse kunstgeschiedenis nu beter worden belicht.



Jan Henderikse
Olieverf en zand op jute | PDMK 1597

MUSEUM PRINSENHOF DELFT

Uit een particuliere collectie mochten we in langdurige bruikleen het uitzonderlijke zelfportret van Michiel van Mierevelt ontvangen waarop hij zichzelf als kunstenaar afbeeldt voor het portret van zijn kleinzoon Jacob Willemsz. Delff II. Het is één van de laatste en meest bijzondere werken uit het oeuvre van de schilder, uit 1641, waarmee hij de symbolische overdracht van zijn atelier aan zijn kleinzoon heeft weergegeven.



Zelfportret van Michiel van Mierevelt terwijl hij zijn kleinzoon Jacob Willemsz. Delfff II schildert | circa 1641

Michiel van Mierevelt (1566-1641)
Olieverf op paneel | B 141-1

De Hertog van Alva neemt een smeekbede in ontvangst
Simon Opzoomer (1807-1878)
Olieverf op doek | PDA 402

Stadsgeschiedenis en Oranje geschiedenis

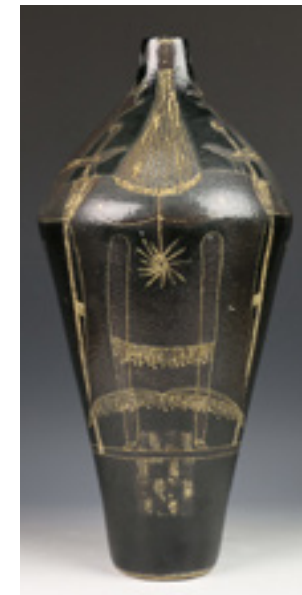
In februari 2017 is door particulieren een bijzondere voorstudie voor een glas-in-lood raam, gemaakt door kunstenaar Max Nauta (1896-1957), geschonken. Het maakt onderdeel uit van het ontwerp voor het zogenaamde 'Vorstinne-raam' in de Nieuwe Kerk, Delft. Museum Prinsenhof Delft verzamelt glas-in-lood, Delftica en Oranje-gerelateerde objecten. Dit object past binnen alle drie collecties. Het originele raam bevindt zich op 500 meter afstand van het museum in de Nieuwe Kerk. Op het raam is de doop van Frederik Hendrik te zien.

'De Hertog van Alva neemt een smeekbede in ontvangst', een bijzonder negentiende-eeuws historiestuk geschilderd door Simon Opzoomer, werd in november 2017 gekocht op de halfjaarlijkse kunst- en antiekveiling bij het Venduehuis in Den Haag. In 2018 wordt het werk gerestaureerd en het zal in het najaar voor het eerst getoond worden tijdens de tentoonstelling *Willem is hier*.



Kunstnijverheid / Delfts Blauw

Sinds een aantal jaren streeft het museum naar het verbreden van de historische collectie aardewerk gemaakt bij de Porceleyne Fles in Delft. Er wordt actief gezocht naar objecten die zijn ontworpen rond 1900 en naar werk van de Experimentele afdeling uit de periode van de wederopbouw (1945-1965). In het naoorlogse Nederland ontstond er ruimte voor de opvatting dat keramiek niet alleen van commercieel belang was, maar dat het medium ook gebruikt kon worden voor het vrije kunstenaarschap. Ondanks de negatieve financiële gevolgen die de Tweede Wereldoorlog had gehad voor het bedrijf, werd de Porceleyne Fles de eerste keramiekproducent in Nederland die investeerde in keramische kunstenaars. Een bijzonder voorbeeld van de kunstwerken die voortvloeiden uit dit beleid is de prachtige flesvaas gemaakt door Adriek Westenenk en Lies Cosijn, aangekocht bij veilinghuis de Zwaan. Het heeft een ingegrift decor van figuren op zwart glazuur en dateert uit 1957.



Flesvaas, keramiek
Lies Cosijn, Adriek
Westenenk |1957
PDA 1223

Collectie legaten Oosterholt en van Oosten

In 2017 is de documentatie en registratie van alle objecten behorend tot de twee legaten afgerond. Uiteindelijk zijn 4300 objecten geregistreerd, vele malen meer dan bij de overdracht bekend was. De volledige collectie is digitaal verwerkt in TMS (The Museum System). Vervolgens is aan de hand van vooraf geformuleerde criteria vastgesteld welke objecten wel/niet passen binnen het profiel van de deelcollecties van Museum Prinsenhof Delft. In nauw overleg met de bewindvoerders is uit beide legaten een kerncollectie samengesteld van ca. 200 objecten, die zijn toegevoegd aan de collectie van het museum. In 2018 gaat de tweede fase van dit project van start waarbij voor de overige objecten een nieuwe bestemming zal worden gezocht.

Restauratieprogramma

In 2017 zijn met het oog op verschillende tentoonstellingen en bruikleenaanvragen acht restauraties van objecten uit eigen collectie uitgevoerd. Zo werd voor de tentoonstelling *DNA van Nederland* het bierglas van Aquasi Boachi gereconstrueerd. Voor de nieuwe tentoonstelling gewijd aan Willem van Oranje gepland – in het najaar van 2018 – zijn twee schilderijen – ‘de Allegorie van het schrikbewind van Alva’ (Dirk van Delen) en het fantasie kerkinterieur door Gerard Houckgeest – uitgebreid behandeld. Beide werken hebben door de afname van sterk vergeeld vernis en storende retouches enorm aan zeggingskracht gewonnen.

Ontzamelen

Collectie voormalig museum Nusantara
Sinds de sluiting van Museum Nusantara in 2013 en het besluit van de gemeente Delft de collectie af te stoten is er veel gebeurd. In navolging van de Leidraad Afstoting Museale Objecten (LAMO) en de Erfgoedwet is gewerkt aan de inventarisatie en registratie van de collectie en het herkomstonderzoek. Schenkers die hun objecten terug wilden, hebben deze retour ontvangen, bruiklenen zijn geretourneerd. Museum Prinsenhof Delft heeft vervolgens 507 objecten, 597 media en 123 publicaties opgenomen. In samenwerking met het Nationaal Museum van Wereldculturen (NMVW) in Leiden, is de collectie met assistentie van het RCE gewaardeerd en zijn 3194 objecten opgenomen in de Collectie Nederland. Als gedeeld erfgoed heeft het Museum Nasional Indonesia in Jakarta vervolgens 1500 objecten geselecteerd voor repatriëring naar Indonesië. Inmiddels nadert het project de eindstreep. Eind 2016 zijn de resterende objecten op de ontzameldatabase van het Museumregister geplaatst. Nog eens acht Nederlandse musea, een Universiteitsbibliotheek en vijf buitenlandse musea hebben hun collecties ermee aangevuld. Dit betekent dat de volledige

collectie van Nusantara, 18.698 objecten, in het publieke domein zal blijven. Dit geldt ook voor de mediatheek (17.522 objecten) en de bibliotheek (8.738 objecten). Ter afsluiting hebben Erfgoed Delft en het Nationaal Museum van Wereldculturen besloten een publicatie over het herbestemmingstraject uit te brengen, deze zal in 2018 gepresenteerd worden tijdens een symposium over dit project.

Collectie voormalig Museum Lambert van Meerten

In 2017 is het registratieproject van de rijkscollectie van Museum Lambert van Meerten, waarin de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en Museum Prinsenhof Delft intensief hebben samengewerkt, afgerond. Overeengekomen is dat alleen het deel van de kunstnijverheidscollectie dat een directe relatie heeft met de stad Delft, zoals de tegelcollectie van Jan Schouten en de zeventiende-eeuwse collectie zilver van Delftse zilversmeden (totaal ca. 2500 objecten), in de vorm van een bruikleen aan Museum Prinsenhof behouden blijft voor de stad. Het overige deel van de collectie is geretourneerd aan de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. In 2018 worden de bruikleencontracten aangepast aan deze nieuwe situatie.

Verhuizing collecties Museum Prinsenhof Delft naar extern depot

Ter voorbereiding op de verhuizing is in 2017 onder begeleiding van restaurator Barbara Schoonhoven de volledige collectie Oude Schilderkunst transport klaar gemaakt. De procedure voor de aanbesteding van de inrichting van het nieuwe externe kunstdepot Van Kralingen in Rijswijk is uitgevoerd en afgerond. De inrichting van het nieuwe depot start in maart 2018. De feitelijke verhuizing van alle collecties zou ook in 2018 moeten plaatsvinden.



Archeologie Delft

2017 stond voor Archeologie Delft in het teken van ontvlechting uit Erfgoed Delft en de op handen zijnde fusie met de afdeling Monumentenzorg. In 2018 moet dit zijn definitieve beslag vinden. Binnen de vier taakvelden waar de afdeling zich op richt zijn naast de reguliere werkzaamheden veel doelen bereikt. Het jaar is financieel zonder grote afwijkingen afgesloten. Alle medewerkers, voor wie dat mogelijk was, hebben in 2017 een officiële actorstatus aangevraagd en verkregen. De medewerkers van Archeologie Delft staan hiermee geregistreerd in het nationale Be-roepsregister.

Feiten & cijfers

| | 2015 | 2016 | 2017 |
|--------------------------|----------------|------|------|
| Archeologische rapporten | 28 | 29 | 28 |
| Overige publicaties | 10 | 9 | 9 |
| PvE's | 4 | 6 | 5 |
| Opgravingen | 4 | 6 | 3 |
| Vooronderzoeken | 24 | 31 | 23 |
| Bureauonderzoeken | 13 | 17 | 15 |
| Waarnemingen | 3 | 3 | 3 |
| Beleidsadviezen | 252 | 202 | 318 |
| Lezingen | 16 | 12 | 11 |
| Ontvangen schoolklassen | 26 (Kunstklik) | 6 | 18 |
| Website bezoeken | 9773 | 7411 | 6191 |

Beleid en toetsing

Het is overduidelijk dat de crisis voorbij is, dit heeft een direct effect op het aantal vergunningaanvragen dat in 2017 behandeld is. Er is actief geparticipeerd in gemeentelijke werkgroepen die zich bezig houden met de aankomende omgevingswet, ook buiten de gemeente Delft.

Het initiatief, dat in 2016 is gestart om alle oude archeologische adviezen goed te archiveren en vooral te ontsluiten in kaartlagen, is doorgezet.

Ten slotte zijn twee politiek gevoelige dossiers in behandeling geweest: de vergunningaanvraag van de Nieuwe Kerk is in een rechtszaak overeind gebleven, maar de aanvrager zag af van de ontwikkeling. Daarnaast zorgde de publieke opinie voor ophef rondom een ontwikkeling aan het Chilipad. Hier zijn raadvragen over beantwoord, maar op het vlak van archeologie leverde dit geen problemen op.

Onderzoek en Projecten

Per 31 mei 2017 is de afdeling Archeologie officieel gecertificeerd voor het uitvoeren van archeologisch onderzoek. Om dit certificaat te behalen is een kwaliteitshandboek opgesteld, zijn de werkprocessen extern ge-audit en is een kwaliteitsmanagementsysteem geïmplementeerd.

Er zijn in 2017 35 projecten uitgevoerd, waaronder bureauonderzoeken, begeleidingen, proefsleuven en opgravingen. Noemenswaardig zijn de opgraving op Veld 8 in de Spoorzone, proefsleuven op Veld 1 en begeleidingen aan de Coenderstraat en de Asvest en in de gemeenten Naaldwijk en 's-Gravenzande. Er is hard gewerkt aan de uitwerking van een aantal grote oudere projecten, zoals de opgravingen in de Spoorzone en een groot onderzoek uit 2016 in Monster.

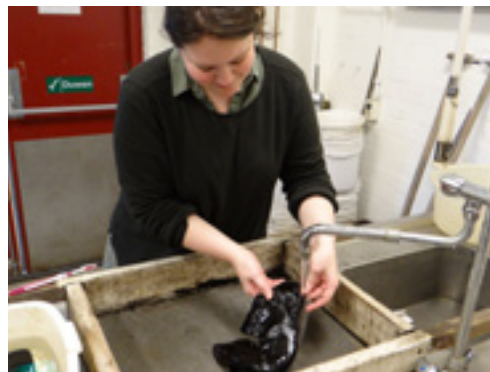
Voor de aankomende jaren staat een grote klus in de binnenstad op het programma: de aanleg van een groot drainagenetwerk. Om opgravingen in de binnenstad goed te kunnen uitvoeren is een elektrische bakfiets aangeschaft.



Collectie

In 2017 is het budget van Archeologie Delft structureel verhoogd met €75K om de taken voor de collectie te kunnen uitvoeren. Dit budget wordt gebruikt om de grote achterstanden in het depot weg te werken en de collectie beter te ontsluiten en beheren. Ten aanzien van de achterstanden ligt de focus op de meest kwetsbare en dus urgente onderdelen van de collectie: leer en metaal. De leren objecten, die soms al 30 jaar in een zakje lagen te schimmelen, worden gereinigd, beoordeeld op kwaliteit, geconserveerd en gedetermineerd. Uit de soms onooglijke zakjes komen de meest prachtige objecten tevoorschijn.

Op het gebied van collectie-ontsluiting is gestart met het scannen van opgravingstekeningen en ca. 10.000 dia's met unieke opgravingsdocumentatie. Deze worden de komende jaren gescand en ontsloten in een nieuw databasesysteem, zodat de archeologische collectie voor iedereen toegankelijk wordt. Het zijn met name vrijwilligers die deze database zullen gaan vullen. Om dit te coördineren is een collectiecoördinator aangesteld: iemand die niet alleen verantwoordelijk is voor het beheer van het depot, maar ook de vrijwilligers aanstuurt, hun werk valideert en de verhalen over de collectie kan vertellen.



Publieksbereik

Tentoonstellingen en open dag

Er is actief geparticipeerd in de tentoonstelling *Verboden Porselein* in Museum Prinsenhof Delft, waar archeologische objecten uit China samen met Delftse archeologische objecten te zien waren. Er zijn daarnaast presentaties gerealiseerd in Sociëteit Standvastigheid aan de Phoenixstraat en in het vernieuwde gebouw van het Hoogheemraadschap aan de Oude Delft.

In oktober kon voor het eerst in lange tijd een open dag georganiseerd worden op een opgraving. Deze open dag vond plaats in het kader van de Nationale Archeologiedagen en trok in zes uur tijd 880 bezoekers! De reacties waren zeer positief en lieten duidelijk zien dat archeologie erg leeft in de samenleving.



Educatie

Op het gebied van educatie is Archeologie Delft weer een populaire bestemming in het KunstKlik menu gebleken; honderden basisschoolkinderen uit Delft konden meer leren over de vroege geschiedenis van Delft en mochten zelf met eeuwenoude spullen aan de slag. Archeologie Delft heeft een belangrijke subsidie ontvangen voor een nieuw project 'Archeologie en Minecraft'. Minecraft is een populair computerspel waarmee kinderen in een digitale omgeving samen allerhande gebouwen kunnen namaken. Archeologie Delft voert een pilot uit om kinderen in deze virtuele wereld met archeologie te laten kennismaken. De bedoeling is om dit grootschaliger uit te rollen wanneer de pilot succesvol is afgerond.



Regionale en landelijke zichtbaarheid

De medewerkers van Archeologie Delft hebben diverse lezingen gegeven in de regio. Maar ook op nationale en internationale podia hebben de medewerkers Delft goed voor het voetlicht kunnen brengen. Zo is tijdens het Nationale Archeologiecongres de vondst van de kegelballen aan de vakwereld gepresenteerd en is actief deelgenomen aan meerdere sessies en workshops. Een lezing op uitnodiging op het internationale congres van de *European Archaeological Association* mag niet onvermeld blijven.

De nieuwe website uit 2016 werd goed bezocht en goed gewaardeerd, net als de berichtgeving op Facebook en Twitter. Ten slotte is Archeologie Delft goed zichtbaar geweest in de lokale media en is een belangrijke bijdrage geleverd aan het goed bekeken tv-programma 'Het Geheim van de Meester' met Jasper Krabbé.



Samenwerking

In 2016 is een verkenning gestart om tot nadere samenwerking met de afdeling Monumentenzorg te komen. In 2017 is een ambtelijke opdracht verstrekt om de beide afdelingen te fuseren en een nieuwe plek in de gemeentelijke organisatie te vinden. In dit jaar hebben meerdere gezamenlijke bijeenkomsten plaatsgevonden, onder de werktitel MonArch. Dit heeft geresulteerd in een gedeelde Missie en Visie, Kernwaarden en een jaarplan 2018 met doorkijkjes naar de verdere toekomst. Hoewel de organisatorische ophanging nog niet volledig duidelijk is, zal in 2018 gestart worden met de samenwerking als één team, met het idee dat organisatievorm verregaande samenwerking niet in de weg hoeft te staan.





STADS
ARCHIEF
DELFT

Stadsarchief Delft

Na jaren van voorbereidingen is het Stadsarchief Delft in de zomer van 2017 verhuisd naar de nieuwbouwlocatie aan de Gantel 21 in Den Hoorn. De daadwerkelijke verhuizing van de collecties en archieven van de Oude Delft naar de nieuwe depots nam ruim vier weken in beslag. Alle collecties – ook die van de partnergemeenten – staan nu weer onder één dak in een modern state- of-the-art gebouw met sterk verbeterde faciliteiten voor bezoekers en medewerkers. Het nieuwe gebouw leidt tot veel belangstelling voor de opslagcapaciteit en de dienstverlening van het Stadsarchief. Voor de medewerkers is er een kantoortuin met flexplekken en voor de vrijwilligers die niet vanuit huis werken, zijn in de studiezaal werkplekken beschikbaar. Ter gelegenheid van de verhuizing naar het nieuwe gebouw heeft het Archief een nieuwe naam en een nieuwe huisstijl gekregen: Archief Delft is nu Stadsarchief Delft.



Feiten & cijfers

| | 2015 | 2016 | 2017 |
|-------------------------------|-----------|---------|---------|
| Aanvragen Dig. Stamboom kopie | 33 | - | - |
| Aanvragen overige kopieën | 9 | 5 | - |
| Brieven | 337 | 303 | 332 |
| Bezoeken | 1359 | 1591 | 1.304 |
| Bezoekers | 848 | 1118 | 888 |
| Bezoekers cursus | 69 | - | - |
| Totaal nieuwe bezoekers | 319 | 639 | 508 |
| Aanvragen archieven | 3211 | 2480 | 2419 |
| Aanvragen bibliotheek | 329 | 273 | 133 |
| Dig. St. meldingen | 891 | 716 | 814 |
| Dig. St. bezoek | 101.178 | - | - |
| Site Archief | 21.497 | 29.646 | 37.946 |
| Dig. Arena | 13.749 | 16.732 | 14.375 |
| Hist. GIS | 3268 | 2716 | - |
| Beeldbank | 21.375 | 10.891 | 7.317 |
| Collectie-Delft.nl | 19.797 | 115.484 | 116.358 |
| Totaal Dig. bezoek | 180.864 | 175.469 | 175.996 |
| Inkomsten winkel archief | € 2007,70 | - | - |



STADS
ARCHIEF
DELFT

Inspectie

Er zijn Kritische Prestatie Indicatoren rapportages over 2017 opgesteld voor de gemeenten Delft, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Midden-Delfland. Er wordt binnen gemeente Delft hard gewerkt om de informatiehuis-houding op orde te brengen. Het kwaliteits-systeem, Toepassingsprofiel Metadatering Lokale Overheden, e-depot en het Documentair Management Systeem Verseon zijn in ontwikkeling. Het digitaal informatiebeheer is een complexe zaak en is niet van de ene op de andere dag verbeterd. Ook het beheer betreffende de papieren archieven gaat de goede kant op. Er zijn in 2017 weer analoge archieven afgesloten en overgebracht naar Stadsarchief Delft. De archiefruimte in het Stadskantoor Delft en de archiefbewaarplaats aan de Gantel in Den Hoorn zijn in 2017 bouwkundig (en op het gebied van de eisen van de Archiefwet) goedgekeurd.

Digitaal Informatiebeheer en ICT

In het programma Geheugen van Delft werken Stadsarchief Delft en de gemeentelijke I-professionals samen om de digitale informatiehuis-houding te verbeteren. Om digitale gegevens voor langere tijd te kunnen bewaren is een e-depotvoorziening noodzakelijk. In 2017 is een start gemaakt met een pilot om het archief van Ontwikkelbedrijf Spoorzone te kunnen ontsluiten in het e-depot. Daarnaast is een module aangeschaft om in een proeftuin ervaring op te doen met alle facetten van het e-depot. Dit geeft een goed inzicht in wat bij de implementatie komt kijken. Voorafgaand aan de verhuizing zijn alle micro-fiches gescand zodat deze (en ook de lees-apparaten) niet mee hoefden naar de nieuwe studiezaal. De scans zijn nu ook vanaf thuis in

te zien via de website www.archief-delft.nl. Ook zijn er meer dan 110.000 scans van archiefstukken gemaakt, die via internet beschikbaar gesteld worden.

In de tweede helft van 2017 werd de functie van applicatiebeheerder TMS verdeeld over de medewerkers van Museum en Archief om aan deze functie weer invulling te kunnen geven, na een afwezigheid van bijna twee jaar van de applicatiebeheerder door ziekte. Dit vergde scholing en oefening maar moet op den duur ook meer mogelijkheden bieden in m.n. het in bulk aanpassen van gegevens. De websites staan aan de vooravond van een grote vernieuwing; in 2018 zal een geheel vernieuwde website met geïntegreerde zoek-functionaliteit gelanceerd worden.





STADS
ARCHIEF
DELFT

Collectiebeheer

Bijzonder aan het nieuwe depot is berging op formaat én klimaat: met name de beeld- en geluidcollectie werd niet één op één overgebracht naar de nieuwe locatie, maar verdeeld over de drie verschillende klimaatdepots: naast een 18°C-depot is er een koeldepot (13°C) voor bijvoorbeeld zwart-wit afdrucken en glasnegatieven en een koudedepot (4°C) voor de 8, 16 en 35 mm films, alle negatieven en kleurafdrucken. De inhuizing in het koel- en koudedepot moest geleidelijk plaatsvinden om temperatuurschokken te voorkomen.

Bij het verhuisbaar maken van de deelcollectie Films werd een onaangename ontdekking gedaan; een aanzienlijk aantal films bleek een sterke azijnlucht te verspreiden, wat wees op het 'Vinegar Syndrome'. Dit tast de films onomkeerbaar aan en is bovendien besmettelijk, dus onmiddellijke actie was vereist. Na consultatie van experts is er een Projectplan opgesteld, om de collectie waar mogelijk te conserveren en de inhoud veilig te stellen voor de toekomst door digitalisering dan wel duplicering.

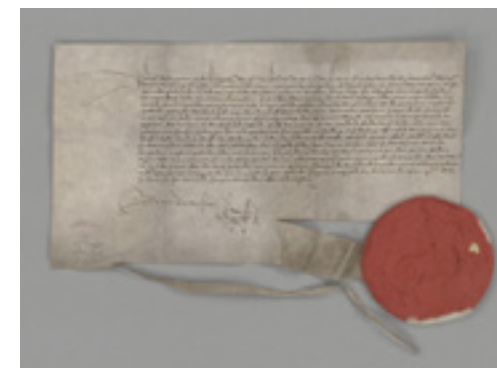


Eind 2017 is het collectieprofiel gereed gekomen; de basis waarop de collecties worden ver- en ontzamd. Ook is beleid geformuleerd voor de metadatering van de bibliotheek op basis waarvan een nieuw systeem zal worden aangeschaft.

Voorafgaand aan de verhuizing naar het nieuwe gebouw moest het Stadsarchief vrijwel alle acquisitie, ook schenkingen uitstellen. Na de verhuizing kwamen de schenkingen in grote aantallen – vrijwel wekelijks – binnen, van enkele stuks tot soms schenkingen van honderden objecten.

In 2017 is het project 'Inventaris Stadsarchief Delft tot 1813 afgerond. De vorige inventaris kwam uit 1902 en was inmiddels nauwelijks meer bruikbaar. Dat kwam onder meer omdat in de loop der jaren stukken uit andere collecties en archieven aan het stadsarchief zijn toegevoegd. Ook zijn er archiefbescheiden uitgehaald die zijn overgebracht naar andere archieven. Nadat al deze 'verhuisbewegingen' in kaart waren gebracht, werd duidelijk dat archiefstukken uit Delft naar respectievelijk het Nationaal Archief en het Stadsarchief Rotterdam zijn gegaan, die eigenlijk thuishoren in het archief van het Delftse stadsbestuur. Bij het Nationaal Archief ging het om charters uit de vijftiende eeuw. Ze hebben betrekking op de voorgeschiedenis van de Staten van Holland, het overlegorgaan van de voornaamste steden en edelen van het gewest. Bij het Stadsarchief Rotterdam ging het om stukken die te maken hebben met Delfshaven en de heerlijkheden Schoonderloo, Overschie ('s-Gravenambacht) en Hogenban (Heer Otgiers ambacht van Kralingen), gebieden die tot ruim tweehonderd jaar geleden onder Delfts bestuur stonden.

Daarom is er door de gemeente Delft contact opgenomen met het Nationaal Archief en het Stadsarchief Rotterdam, met het verzoek de desbetreffende documenten over te dragen aan de gemeente Delft. Gelukkig hebben beide archieven dit verzoek gehonoreerd. Tijdens de opening van het nieuwe pand van Stadsarchief Delft mocht wethouder Förster de documenten in ontvangst nemen.





STADS
ARCHIEF
DELFT

De collectie Beeld en Geluid is met een tweetal bijzondere aankopen verrijkt: van de bekende kunstenaar Johan Hendrik van Mastenbroek werd een prachtige aquarel verworven met een gezicht op Delft vanuit het zuiden en de Rotterdammerpoortbrug, uit 1906. Van de Oostenrijkse kunstenaar Emil Rizek werd een gouache verworven van een levendig tafereel op de varkensmarkt aan de Burgwal.



Publieksbereik

Herpositionering Stadsarchief Delft

De verhuizing van het Stadsarchief naar de nieuwe locatie vormde de start van een traject om het archief (opnieuw) op de kaart te zetten. De nieuwe naam en de nieuwe huisstijl waren de eerste stappen in dit project. Op de dag voor de officiële opening werden medewerkers en vrijwilligers in het zonnetje gezet, als dank voor hun inzet bij de voorbereidingen voor de verhuizing. Nadat er voor het oude pand op de Oude Delft een groepsfoto werd gemaakt, werden de aanwezigen per historisch transport naar de Gantel gebracht, waar ze werden opgewacht door wethouder Förster en een uitgebreide high tea.

Op donderdag 7 september volgde de officiële opening voor relaties. Meer dan 100 genodigden, zoals burgemeesters en wethouders

van Delft en de partnergemeenten Rijswijk, Midden-Delfland en Pijnacker-Nootdorp, vertegenwoordigers van diverse historische en genealogische verenigingen, collega-archivariissen, afgevaardigden van bouwbedrijven en andere relaties van Stadsarchief Delft konden genieten van een gevarieerd programma. Na het welkomstwoord van directeur Suzan Bos en een bevolgen openingstoespraak van burgemeester Marja van Bijsterveldt mocht wethouder Ferrie Förster historische documenten in ontvangst nemen, die jaren geleden ten onrechte vanuit het Stadsarchief Delft waren overgedragen aan het Nationaal Archief en het Stadsarchief Rotterdam. Simone van der Vlugt, schrijfster van historische romans, benadrukte in haar lezing het nut van archieven bij het schrijven van haar boeken. Ten slotte bood de voorzitter van Delfia Batavorum aan Stadsarchief Delft een geschenk





STADS
ARCHIEF
DELFT

aan ter herinnering aan het oude archiefgebouw: Het Wapen van Savoyen. Na afloop van het officiële gedeelte werden de genodigden uitgenodigd om een kijkje te nemen achter de schermen van het nieuwe, state of the art archiefgebouw.



Tijdens Open Monumentendagen was het nieuwe gebouw geopend voor publiek. Bezoekers konden een kijkje nemen in het nieuwe depot en bij de recent verworven aanwinsten en bijzondere stukken uit de collectie. Naast rondleidingen waren er verschillende workshops voor jong en oud, ook konden de bezoekers in de 'Van Mierevelt photobooth' op de foto als historisch figuur. Meer dan 800 mensen, waaronder veel buurtbewoners, bezochten de open dag.

Ter gelegenheid van de nieuwbouw en het gereed komen van de nieuwe inventaris van het stadsarchief werd op 26 oktober een symposium georganiseerd. Gastsprekers Gerrit Verhoeven, Luuc Kooijmans, Theo Thomassen en Eric Ketelaar spraken lezingen uit met als centraal thema 'Archief, Identiteit en Emotie'. Meer dan 50 deskundigen uit het veld waren bij het symposium aanwezig.





STADS
ARCHIEF
DELFT



Dienstverlening

De nieuwe studiezaal, open sinds half september, trekt een iets hoger aantal bezoekers maar de ruim twee maanden die de studiezaal wegens de verhuizing gesloten is geweest, zijn terug te zien in de cijfers. Opnieuw maakten de bezoekers die op afspraak bouwtekeningen kwamen inzien, ruim een kwart uit van het totaal aantal bezoeken. Ondanks die lange sluiting was het aantal aangevraagde archiefstukken slechts iets lager dan in 2016. Na de verhuizing naar Den Hoorn werd de dienstverlening voor Midden-Delfland uitgebreid en zijn de archieven van het Hoogheemraadschap Delfland naar onze locatie overgebracht.

Presentatie en educatie

Ter gelegenheid van het 175-jarig bestaan van de Technische Universiteit Delft organiseerde Stadsarchief Delft samen met het Science Centre Delft van 14 januari tot 25 februari een tentoonstelling in de Oude Kerk: *Delft home of Microbiology*.

Uit de collectie Beeld en Geluid zijn ruim 600 scans geleverd ten behoeve van diverse publicaties, tentoonstellingen en evenementen. Met ingang van dit jaar werden er geen kosten meer berekend voor reeds aanwezige scans, vanuit de wet Hergebruik Overheidsarchieven. Aan Museum Dordrecht werd ten behoeve van de oevrecatalogus over Aert Schouman informatie verstrekt over diens penseeltekeningen in de Delftse collectie en afbeeldingen geleverd.

Aan het boek *'t Weeshuys binnen Delft* van Ingrid van der Vlis werd actief meegewerkt aan de beeldselectie. Bij de presentatie van deze publicatie hield de publieksarchivaris een lezing over katholieke weezenzorg in Delft in de 18e eeuw.

Een grote inhoudelijke bijdrage werd ook



geleverd aan het theaterproject *Theater in Feite*. In de beeldcollectie werden geschikte beelden gezocht met en voor de theatermaker. Van alle geselecteerde beelden werden de auteursrechtelijke beperkingen uitgezocht, waarna een grote hoeveelheid scans werd geleverd.

2017 was het laatste jaar waarin het magazine *Delft* verschenen is als uitgave van Erfgoed Delft. De historische vereniging Delfia Batavorum wil het blad in 2018 voortzetten.

In verband met de verhuizing zijn er in 2017 minder cursussen gegeven. Wel heeft Kees van der Wiel weer een cursus huisonderzoek verzorgd en begeleidt hij op vaste maandagen oud-cursisten bij hun onderzoek. De Nederlandse Genealogische Vereniging verzorgt eens in de maand een genealogisch spreekuur bij het Stadsarchief.

Zichtbaarheid

Medewerkers en collecties van het Stadsarchief zijn twee keer geraadpleegd voor het landelijke televisieprogramma *Kunstraadsels* (8 juni over het schilderij 'De burger/burgemeester van Delft' van Jan Steen en 29 juni over 'Het Straatje' van Vermeer) en één keer voor *Het Geheim van de Meester* (3 oktober over 'Het Puttertje' van Fabritius).

De verhuizing, de feestelijke opening en de open dag hebben veel aandacht gekregen in lokale en regionale media. Er is in het verslagjaar begonnen met het intensiveren van het gebruik van de sociale media Facebook, Twitter en Pinterest om de 'fanbase' van het Stadsarchief te vergroten. De (voorbereidingen op de) verhuizing zorgde bijvoorbeeld voor leuke berichtjes, foto's en filmpjes. Ook werden diverse collectiestukken gepresenteerd.

Samenwerking

Het Stadsarchief zoekt samenwerking met andere instellingen op het gebied van erfgoed, zowel in Delft als in andere plaatsen van ons verzorgingsgebied. In Delft is er een goede samenwerking met de historische vereniging Delfia Batavorum en het Stadsarchief maakt deel uit van het Erfgoedpodium, een lijn uit het cultuurprogramma van de gemeente Delft. Om ook relaties aan te knopen met historische en genealogische verenigingen in de buurgemeenten is eind november een lunch georganiseerd om elkaar beter te leren kennen en te kijken op welke terreinen er samenwerkingsmogelijkheden zijn.

Financieel resultaat Erfgoed Delft

Exploitatieresultaat Erfgoed Delft 2017

| Kostenplaats | Kosten | | Baten | | Resultaat |
|---|------------------|------------------|-------------------|-------------------|-----------------|
| | Begroot | Werkelijk | Begroot | Werkelijk | |
| 1570213 - Archeologie algemeen | 656.375 | 709.603 | | 0 | -53.228 |
| 1570214 - Archeologie projecten | | | -239.580 | -167.376 | -72.204 |
| 1570215 - Archeologie beleid | | | -167.000 | -160.910 | -6.090 |
| subtotaal Archeologie | 656.375 | 709.603 | -406.580 | -328.286 | -131.522 |
| 1570210 - Archief algemeen | 1.211.500 | 1.069.896 | -146.822 | -141.319 | 136.101 |
| subtotaal Archief | 1.211.500 | 1.069.896 | -146.822 | -141.319 | 136.101 |
| 1570216 - Publiek zaalverhuur&winkel | 132.700 | 55.444 | -315.339 | -227.645 | -10.438 |
| 1570218 - Erfgoed bedrijfsvoering | 787.456 | 589.700 | -125.000 | -10.582 | 83.338 |
| 1570219 - Erfgoed huisvesting | 3.105.241 | 3.136.557 | -1.155.987 | -1.161.057 | -26.246 |
| 1570223 - Ontzameling Nusantara | 300.000 | 306.616 | -300.000 | -320.645 | 14.029 |
| Subtotaal Bedrijfsvoering | 4.325.397 | 4.088.317 | -1.896.326 | -1.719.929 | 60.683 |
| 1570205 - Museaal beheer algemeen | 749.623 | 794.974 | -1.000 | -42.657 | -3.694 |
| 1570222 - Aankopen museum | | 167.912 | | -107.000 | -60.912 |
| Subtotaal Museum | 749.623 | 962.886 | -1.000 | -149.657 | -64.606 |
| 1570201 - Publiek exploitatie algemeen | 800.000 | 761.089 | -490.000 | -470.570 | 19.481 |
| 1570202 - Publiek communicatie | 72.000 | 136.074 | | | -64.074 |
| 1570204 - Publiek educatie | 60.040 | 47.820 | -23.000 | -32.522 | 21.742 |
| 1570208 - Publiek tentoonstellingen | 547.440 | 553.406 | -175.000 | -174.194 | -6.772 |
| 1570209 - Publiek onderzoek&publicaties | 29.640 | 5.523 | -13.122 | -12.500 | 23.495 |
| Subtotaal Publiek | 1.509.120 | 1.503.913 | -701.122 | -689.786 | -6.129 |
| Totaal Erfgoed Delft | 8.452.015 | 8.334.615 | -3.151.850 | -3.028.977 | -5.473 |

Toelichting:

2017 is voor Erfgoed Delft het jaar van de huisvesting geweest. De verhuizing van het Stadsarchief naar de nieuwe locatie aan de Gantel en daarmee samenhangend de (her)inrichting van twee kantoorlocaties voor de museummedewerkers. Daarnaast zijn de voorbereidingen gestart voor de verhuizing van de museale collectie naar een extern depot en heeft de ruimtelijke visie voor het museum en de naaste omgeving gestalte gekregen. Projecten met een forse financiële impact, die binnen de begroting zijn afgerond. Het

exploitatieresultaat laat een voordeel zien van € 117.000 op de lasten en een nadeel van € 123.000 op de baten, per saldo een nadelig resultaat van € 6.000. Het voordeel op de lasten is een incidenteel voordeel op de niet activeerbare kosten (bouwrente) voor de realisatie van het nieuwe archiefgebouw. Het nadeel op de baten wordt veroorzaakt door achterblijvende projectopbrengsten bij Archeologie en tegenvallende resultaten op de locatieverhuur en winkelverkoop bij het Museum.

Medewerkers en vrijwilligers Erfgoed Delft

Medewerkers

| Peildatum 31-12-2017 | Som van FTE | Aantal |
|----------------------|--------------|-----------|
| Team Management | 4,89 | 5 |
| Team Archeologie | 5,63 | 7 |
| Team Archief | 11,19 | 13 |
| Team Museum | 6,67 | 8 |
| Team Bedrijfsvoering | 4,00 | 5 |
| Team Publiek | 11,61 | 19 |
| Eindtotaal | 42,99 | 56 |

Medewerkers uit dienst

Wil Bremer – medewerker administratie & secretariaat
 Sila Makhaisingh – medewerker administratie & secretariaat
 M. Burger – archeoloog
 Hannah van Dam – medewerker publiekstaken
 Corrie van Egmond – coördinator administratie & secretariaat
 Jan Knijnenburg – grafisch vormgever
 Erik Fischer – informatiemedewerker

Medewerkers in dienst

Janelle Moerman – directeur Museum Prinsenhof Delft
 Sila Makhaisingh – medewerker administratie & secretariaat
 Hannah van Dam – medewerker publiekstaken
 Bianca Nieuwenhoven – assistent registrator
 Elisabeth van Campenhout – junior archeologisch specialist
 Hendrikje Claassen – grafisch vormgever
 Eugenie Simon – medewerker communicatie en marketing
 Sharmila Jagai – database medewerker
 Simone de Jong – eventcoördinator
 Selma Lengkeek – junior archeoloog

Vrijwilligers

Dankzij de inzet van ruim tachtig enthousiaste vrijwilligers heeft Erfgoed Delft op diverse terreinen veel extra werk kunnen verzetten.

- De vrijwilligers van Stadsarchief Delft zijn van de zolder op de Oude Delft verhuisd naar de studiezaal op de Gantel. De gemeente Delft heeft voor de vrijwilligers het werken met tokens mogelijk gemaakt, zodat er ook vanaf huis gewerkt kan worden.

Bij het Stadsarchief zijn in het verslagjaar veertig vrijwilligers actief geweest. De inzet van al die vrijwilligers onderstreept de maatschappelijke relevantie van Stadsarchief Delft en daarbij leveren zij een onmisbare bijdrage aan de informatiewaarde van onze collecties. Zes hebben in de loop van het jaar afscheid genomen, onder wie de bureauredacteur van het magazine Delf. Een zeer treurige gebeurtenis was het plotselinge overlijden van Willem Leidekker. Als toegewijd en zeer betrokken vrijwilliger fotografeerde hij sinds 2015 veelvuldig in en rond Delft voor het archief en volgde hij met zijn camera juist de bouw van het nieuwe archiefgebouw aan de Gantel op de voet.

- Bij Museum Prinsenhof Delft hebben drie vrijwilligers en een stagiaire zich ingezet voor het assisteren bij het ontzamen van de collecties Nusantara en Lambert van Meerten, het digitaal ontsluiten van fotomateriaal, oude jaarverslagen en catalogi en het opschonen van objectdossiers en de bibliotheek van het museum. Een vrijwilligster wordt ingezet in de entreehal van het museum om bezoekers te vragen of zij willen deelnemen aan een doorlopend klanttevredenheidsonderzoek.
- Het Winkeltje Kouwenhoven draait volledig op vrijwilligers. In 2017 waren dat er elf. De vrijwilligers zijn enthousiast, vertellen graag over de geschiedenis van het Winkeltje, de ouderwetse snoepjes en zorgen ervoor dat klanten terug blijven komen. De vrijwilligers hebben samen gezorgd voor het vergroten van de bezoekerjfers en de omzet.
- Bij Archeologie Delft hebben dertien vrijwilligers hun handen uit de mouwen gestoken bij het ontsluiten van de archeologische collectie. Er werd uiteraard gepuzzeld, maar bijvoorbeeld ook getekend, gewassen, gerestaureerd, gefotografeerd en geassisteerd bij publieksactiviteiten.

Onderdeelscommissie

Leden van de OC waren Nico Schaap (Museum Prinsenhof, voorzitter), Bas Penning (Archeologie, secretaris), Diana Pereira (Publiek) en Bas van der Wulp (Stadsarchief).

Het jaar begon met het overleg over de aansturing van Erfgoed Delft, nu de functies directeur van Museum Prinsenhof Delft (MPD) en directeur Erfgoed Delft (ED) apart waren ingevuld, ter voorbereiding op de ontvlechting van Erfgoed Delft. Deze stond voor eind 2017 gepland. Behalve met het naar de eindstreep begeleiden van ED, kreeg de directeur vanwege de ernstige ziekte van de interim-teamleider van het Stadsarchief ook diens taak te vervullen. Beide directeurs zitten bij de OC-vergaderingen; als de directeur ED afwezig is zit de directeur MPD de vergadering voor. Verder woonde de personeelsadviseur de vergaderingen bij. De bijeenkomsten verliepen in een prima, open sfeer.

Een veelomvattend onderwerp was de naderende ontvlechting van ED. Voor Archeologie Delft begonnen de voorbereidingen op de samenvoeging met de Adviseurs Monumenten maar onderzocht wordt of het mogelijk is dat Stadsarchief Delft daarbij aansluit. De ontvlechting is daarom een halfjaar uitgesteld.

Ook voor het museum heeft de nieuwe situatie gevolgen; de directeur is begonnen met het bouwen van een nieuwe organisatie. Hiervoor is aandacht geweest in de OC-vergaderingen. Daarnaast is er een ruimtelijke visie ontwikkeld die omarmd is door het college van B&W.

Andere gespreksonderwerpen waren de verhuizing en het teamontwikkelingstraject van het Stadsarchief.

Archeologie Delft blijft voorlopig ook na de fusie met de Adviseurs Monumenten gehuisvest aan de Kluizenaarsbocht.

Bij het museum speelden nog de ontzaming van de collectie-Nusantara en de verhuizing van medewerkers die in het oude archiefgebouw werkzaam waren naar het museumcomplex. Daaraan ging een verbouwing vooraf. Door de haast en de omvang van die operatie ontstond bij medewerkers ongemak en irritatie, die bespreekbaar gemaakt kon worden.

De ARBO- en BHV-organisatie wordt in de steigers gezet door het hoofd Bedrijfsvoering; voor het Stadsarchief heeft hij een AED geregeld en een rol voor buurman Werkse in de BHV-organisatie.

BIJLAGE 4

Fondsen en sponsoren

Het museum is alle fondsen en sponsoren, ook zij die onvermeld wensen te blijven, zeer dankbaar, voor het mede mogelijk maken van onze doelstellingen:

Verboden Porselein

Mondriaan Fonds
VSB fonds
Prins Bernhard Cultuurfonds
Fonds 21
Fonds 1818
Van der Mandele Stichting
Gravin van Bylandt Stichting
Stichting van Achterbergh-Domhof
Stichting Zabawas

Rabobank Zuid-Holland Midden (hoofdsponsor)
Westvest notarissen
Applikon Biotechnology
Shanghai Hotel Holland

DNA van Nederland

Fonds 1818
Stichting Hulp voor Delftse Jongeren
Gravin van Bylandt Stichting

Aankoop De Droom van Jacob

Mondriaan Fonds
VSBfonds
Fonds 1818
Vereniging Vrienden van het Prinsenhof



Fonds 1818



ZABAWAS



VSBfonds,
iedereen doet mee

FONDS 21



Vrienden
worden?

Verwervingen en bruiklenen Museale Collecties***Aankopen***

- PDA 1213, Schotel Ondergaande zon, Leon Senf, Koninklijke Delftsch Aardewerfabriek De Porceleyne Fles, aardewerk, onderglazuur (blauw), bovenglazuur (groen en rood)
- PDA 1214, Schotel 'Het Gesigt van de Haagse Poort: tot Delft', Tinglazuuraardewerk
- PDA 1218, Ovale plaquette met portret van Hugo de Groot, Wedgwood & Bentley jasperware (blauw)
- PDA 1223, Flesvaas, Lies Cosijn, Koninklijke Delftsch Aardewerfabriek De Porceleyne Fles, aardewerk, engebotechniek met coperta, ingegrifd, zwart glazuur
- PDA 1224, kerkkandelaar, Koninklijke Delftsch Aardewerfabriek De Porceleyne Fles, aardewerk
- PDC 1003, brief Emilia van Nassau, inkt op papier
- PDMK 1596, schilderij 'Confrontatie 1958', Kees van Bohemen, olieverf op doek
- PDMK 1597, schilderij 223.58.35, Jan Henderikse, olieverf en zand op jute
- PDS 347, schilderij De droom van Jacob, Cornelis Jacobsz. Delff, olieverf op doek
- PDS 402, schilderij De hertog van Alva neemt een smeedbede in ontvangst Simon Opzoomer, olieverf op doek

Schenken

- PDT 1300, tekening, Voorstudie voor het Vorstinnenraam in de Nieuwe Kerk te Delft: Louise de Colligny met Frederik Hendrik op de arm, Max Nauta, papier, karton
- PDA 1215, scherf, porselein met groen celadonglazuur
- PDA 1216, scherf, porselein met lichtgroen/blauw glazuur (qingbai)
- PDA 1217, scherf, porselein met onderglazuur blauwe decoratie

Langdurige bruiklenen

- B 2-712, tekening lakstempel, W. van Hije, Maerten Harpertsz. Tromp, 1853, potlood op papier
- B 2-713, tekeninglakstempel, W. van Hije, Maerten Harpertsz. Tromp, 1853, potlood op papier
- B 2-714, tekening scheepsfluit, W. van Hije, Maerten Harpertsz. Tromp, 1853, potlood op papier
- B 2-718_1-18, lepel (18 stuks), 18de eeuw, zilver
- B 2-719_1-18, vork (18 stuks), 18de eeuw, zilver
- B 2-720_1-18, mes (18 stuks), 18de eeuw, zilver
- B 2-721_1-6, kandelaar (6 stuks), 18de eeuw, zilver
- B 141-1, schilderij Zelfportret van Michiel van Mierevelt terwijl hij zijn kleinzoon Jacob Willemsz. Delff II schildert, Michiel van Mierevelt, circa 1640 – 1641, olieverf op paneel

Inkomende bruiklenen

- Jingdezhen Ceramic Archeology Research Institute, tentoonstelling Verboden Porselein, 120 objecten porselein
- Groninger Museum, tentoonstelling Verboden Porselein, 1 object porselein
- Artists in Residence, tentoonstelling Verboden Porselein, 6 kunstenaars, 45 objecten keramiek
- Gemeentemuseum Den Haag, tentoonstelling Verboden Porselein, 3 objecten porselein
- Rijksmuseum Amsterdam, tentoonstelling Verboden Porselein, 2 objecten porselein
- Koninklijke Delftsch Aardewerffabriek De Porceleynse Fles, opening tentoonstelling Verboden Porselein, 1 object aardewerk
- Nederlands Openluchtmuseum, tentoonstelling DNA van Nederland, 1 object
- particuliere bruikleen, tentoonstelling DNA van Nederland, 1 object
- Rijksmuseum Amsterdam, tentoonstelling DNA van Nederland, 6 objecten
- Gemeentemuseum Den Haag, tentoonstelling DNA van Nederland, 2 objecten
- Museum Flehite, tentoonstelling DNA van Nederland, 2 objecten
- Haags Historisch Museum, tentoonstelling DNA van Nederland, 3 objecten
- Anne Frank Stichting, tentoonstelling DNA van Nederland, 1 object
- Huis van Gijn, tentoonstelling DNA van Nederland, 3 objecten
- Koninklijk Huisarchief, tentoonstelling DNA van Nederland, 3 objecten
- Slot Loevestein, tentoonstelling DNA van Nederland, 1 object
- Remonstrantse Gemeente Rotterdam, tentoonstelling DNA van Nederland, 1 object
- Verzetsmuseum, tentoonstelling DNA van Nederland, 1 object
- Leger des heilsmuseum,, tentoonstelling DNA van Nederland, 2 objecten
- particuliere bruikleen, tentoonstelling DNA van Nederland, 1 object
- André Kuipers Stichting,, tentoonstelling DNA van Nederland, 3 objecten
- particuliere bruikleen, tentoonstelling DNA van Nederland, 2 objecten
- Het Scheepvaartmuseum, tentoonstelling DNA van Nederland, 3 objecten
- particuliere bruikleen, tentoonstelling DNA van Nederland, 1 object
- particuliere bruikleen, tentoonstelling DNA van Nederland, 1 object

Uitgaande bruiklenen

- Oude en Nieuwe Kerk Delft, vaste opstelling, PDB 226, weerhaan
- Carnegie-Stichting, Vredespaleis, vaste opstelling, PDA 219, schotel aardewerk
- Staatliches Museum Schwerin, tentoonstelling Otto Marseus van Schrieck und die Wissenschaft im 17. Jahrhundert, B 1-113, B 1-128, schilderijen
- Ter Borch Stichting, tentoonstelling Roofkunst, B 1-36, B 1-148, schilderijen
- Nederlands Openluchtmuseum, tentoonstelling Canon van Nederland, PDB 39, reliëf
- Stedelijk Museum Alkmaar, tentoonstelling Emanuel de Witte (1617-1692). Schildersgenie uit Alkmaar, B 1-37, schilderij
- Museum Jan Cunen, tentoonstelling Vrouwen van Oranje, PDS 38, schilderij
- Stadsmuseum Woerden, tentoonstelling Onbeperkt houdbaar, B 1-110, B 1-117, B 1-135, schilderijen
- Skovgaard Museum [Viborg], tentoonstelling Image Storm - Images of Blasphemy, Gender and Otherness, PDS 313, schilderij
- Het Scheepvaartmuseum, tentoonstelling Gamechangers, PDS 72, schilderij
- Museum aan de Stroom, tentoonstelling Schitterend verlangen, B 6-7, schilderij
- Rijksmuseum Twenthe, tentoonstelling De Snuffelaer. Otto Marseus van Schrieck (1613/20-1678), B 1-113, B 1-128, schilderijen

Ontzameling Langdurige bruikleen

- B 12-1, kroonluchter, koper
- B 12-2, linnenpers, hout

Opdrachten

- PDA 1226, kandelaar Wrapped candleholder, David Derksen, kunststof, porselein
- PDA 1227, vaas Split vase, David Derksen, porselein
- PDA 1228, kom, Sagger bowl, David Derksen, steengoed
- PDA 1229, stel, Maaïke Roozenburg, nylon
- PDA 1230, kom, Maaïke Roozenburg, porselein
- PDA 1231, stel, Maaïke Roozenburg, porselein
- PDA 1232, stel, Maaïke Roozenburg, porselein
- PDA 1233, vaas IMPERIAL STACKS, Hans van Bentem, porselein, hout, staal
- PDA 1234, vaas, Zaiyun Huang, Koninklijke Delftsch Aardewerfabriek De Porceleyne Fles, aardewerk, porselein
- PDA 1235, stapeling The Sea, Zaiyun Huang, Koninklijke Delftsch Aardewerfabriek De Porceleyne Fles, aardewerk
- PDA 1236, stapeling Not only The Brick, Ran Xiangfei, Koninklijke Delftsch Aardewerfabriek De Porceleyne Fles, aardewerk
- PDA 1237, vaas Alaksana 1, Yin Jiulong, Koninklijke Delftsch Aardewerfabriek De Porceleyne Fles, aardewerk
- PDA 1238, ketting Alaksana 2, Yin Jiulong, Koninklijke Delftsch Aardewerfabriek De Porceleyne Fles, aardewerk

Herbestemmingen van de collectie Museum Nusantara

- Museum Prinsenhof Delft
- Nationaal Museum van Wereldculturen
- Rijksmuseum Amsterdam
- Museon
- Museum Bronbeek
- Poppenspelmuseum Vorchten
- Rijksmuseum voor Oudheden
- CODA
- Amsterdam Pipe Museum
- Bevrijdingsmuseum Zeeland
- Museum Nasional Indonesia
- Weltmuseum Wien, Oostenrijk
- National Museums of World Cultures, Göteborg, Denemarken
- Asian Civilisation Institute Gwanju, Zuid-Korea
- Asian Civilisations Museum, Singapore
- Sarawak State Museum, Kuching, Maleisië
- Universiteitsbibliotheek Leiden

Verervingen en bruiklenen Stadsarchief Delft

Archieven

Acquisities, ontvangen en bewerkt in 2017:

- 598 Aanvullingen op collectie Losse Aanwinsten (o.a. koopakten van De Gekroonde Ooievaar in de Nieuwstraat, 1607-1797, en stukken betreffende Dominicus Carlo Louis Ceschi, gehuwd Maria Catharina van der Heydt, en Carlo Antonio Bianconi, schoorsteenvegers te Delft, 1812-2007)
- 967 Vereniging van Gereformeerde Studenten in Delft, 1961-2001
- 971 Delftse Werkgroep Homoseksualiteit, 1967-2013
- 973 Katholiek Vrouwengilde Schipluiden, 1951-2017
- 976 Amateurpalet Rijswijk

Beeld en Geluid

Een kleine greep uit de schenkingen:

- een vroeg fotoalbum toebehorend geweest aan Bernard Cornelis Johannes Weidema, met portretten van o.a. Maria Kruseman, Jaap Eringaard, Hélène Mercier
- circa 600 dia's door W. de Ruiten, topografie en historie Delft, toevoeging op schenking 2016
- 8 Cartes de Visite, waaronder eerste foto's van een tot nu toe onbekende Nootdorpse fotograaf
- 7 fotoalbums, losse foto's en documentatie van de Mr G. Engbertsschool
- circa 80 films gemaakt met leerlingen van het Lodewijk Makeblijde College met docent Pieter Konings
- 224 kleurendia's gemaakt door H.C. van der Hoek, topografische beelden van Delft en omgeving uit de periode 1962-1997
- 344 born digital foto's door Jan P. P. van den Berg, van het interieur van het archiefgebouw aan de Oude Delft in 2017, de verhuizing van de Kaart Figuratief en topografische foto's 2005-2017
- negatieven gemaakt door Simon P. Sluijter jr. van kerkinterieurs in Delft en omgeving
- schenking via het NIOD van mevr. Biesheuvel-Roosenburg, foto's en drukwerk van o.a. DSC uit de studententijd van verzetsman Kars Lucas Kamp

Opdracht:

- Anne Reitsma fotografeerde ook dit jaar topografische situaties voor het archief. Gebouwen in aanbouw, net gerealiseerde projecten en te slopen panden. Ook lacunes in de collecties werden opgevuld met foto's van haar hand
- Van de vrijwilliger Willem J. Leidekker werden in 2017 nog 279 foto's opgenomen. Hij fotografeerde onder andere de restauratie van de Weesbrug en diverse kunstwerken in de stad, maar legde vooral de bouw van het nieuwe archiefgebouw in de Harnaschpolder vast, zowel buiten als binnen, tot hij in de zomer van 2017 ziek werd en zijn activiteiten voor het archief moest staken

Bruikleen en Overdracht; aanvullingen op archieven

- Uit het DSC-archief kwam een grote aanvulling beeldmateriaal, dat meteen werd geregistreerd en deels ook al gedigitaliseerd
- Uit het archief Von Fisenne kwam een aanvulling van fotoalbums
- Uit het archief van de Delftse Werkgroep Homoseksualiteit werden circa 50 dia's opgenomen
- Uit het archief van de Dienst Stadsontwikkeling werden kleurenfoto's gedigitaliseerd en ontsloten